

ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У РУСЛІ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТЕНДЕНЦІЙ СУЧАСНОСТІ

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки одним із провідних напрямів її досліджень є компетентнісно-орієнтоване навчання. Сучасні українські вчені В. Бадер, Н. Бібік, І. Богданова, М. Вашуленко, А. Коломієць, Н. Побірченко, О. Савченко, О. Співаковський та ін. вказують, що сьогодні зросли вимоги до загальнокультурного і професійного рівня вчителя початкових класів. Це відбувається також у зв'язку із загальним підвищенням рівня науковості всіх сфер суспільного життя, зокрема й освітніх процесів, що виявляється у значному зростанні обсягу, збільшенні глибини інтелектуалізації знань [3, с. 424].

Необхідність компетентнісного підходу в лінгводидактичній підготовці майбутніх учителів початкової школи – вимога Державного стандарту мовної освіти та Програми загальної середньої освіти, де чітко окреслено базові лінії формування мовної та мовленнєвої особистості учнів [1]. Поряд з іншими вимогами до лінгводидактичного фахового становлення вчителя початкової школи суспільство потребує його ґрунтовної соціокультурної підготовки, яка забезпечить професійну адаптацію, конкурентоспроможність, фахову самореалізацію педагога, сприятиме практичному втіленню соціокультурної змістової лінії навчання мови й мовлення для урізноманітнення форм і засобів професійного спілкування, стане основою відпрацювання соціокультурної компетентності його майбутніх учнів [3, с. 424].

Сучасний учитель має вбачати в молодшому школяреві динамічний суб'єкт, у якого змінюється психіка, мислення, поведінка, життєві цінності, а позиція переорієнтовується з одержаних оцінок на рівень засвоєних знань та практичність, на власну конкурентоздатність, адже учні з початкових класів розуміють, що комплексні знання стали «третьою соціальною силою» після багатства та влади і дають людині можливість посісти відповідне місце в суспільстві [2, с. 8].

Соціокультурний підхід до навчання мови й мовлення відображається як у лінгводидактичних дослідженнях сучасних науковців, так і в нормативних документах з мовної освіти. Так, у «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти» виділяють у структурі комунікативної компетенції лінгвістичні, соціолінгвістичні, прагматичні компетенції, а в «Концепції мовної освіти України» зазначено, що соціокультурна змістова лінія – інтегративна, передбачає зв'язок навчання мови й мовлення з формуванням соціокультурної компетенції, що забезпечує єдність змісту і форми спілкування, визначає сферу відношень, орієнтовну тематику текстів тощо [3, с. 426].

Ефективним шляхом формування соціокультурної компетентності майбутнього вчителя початкової школи є створення у вищі якісного соціокультурного середовища, що передбачає дотримання соціокультурних вимог до професійної підготовки, більшу частину якої для вчителя початкової школи становить лінгводидактична підготовка, яка втілює провідні положення соціокультурного підходу, сприяє комплексному формуванню лінгводидактичної та соціокультурної компетентностей випускника, його лінгводидактичної культури.

Список літератури

1. Асанова А. Е. Лінгводидактична компетентність як кінцевий освітній результат реалізації моделі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2015. Вип. 3. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2015_3_3.
2. Коломієць А. М. Теоретичні та методичні основи формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів : монографія. Вінниця, 2008. 435 с.
3. Хижняк І. А. Лінгводидактична підготовка вчителя початкових класів у руслі соціокультурних тенденцій сучасності-Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 3. С. 421-430. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_3_54.